

ทฤษฎี

กิเลสทั้งหลายบรรดากลุ่มอกุศล เริ่มตั้งแต่ลักกายทฤษฎี ๒๐
 ความเห็นว่าเป็นตัวตน

ลักกายทฤษฎี ๒๐ ประการ

ลักกายทฤษฎี มีความเห็นเป็นไปโดยอาการ ๒๐ ประการ ซึ่งเป็นไปในขั้น ๕ อย่างละ ๔ ประการ คือ

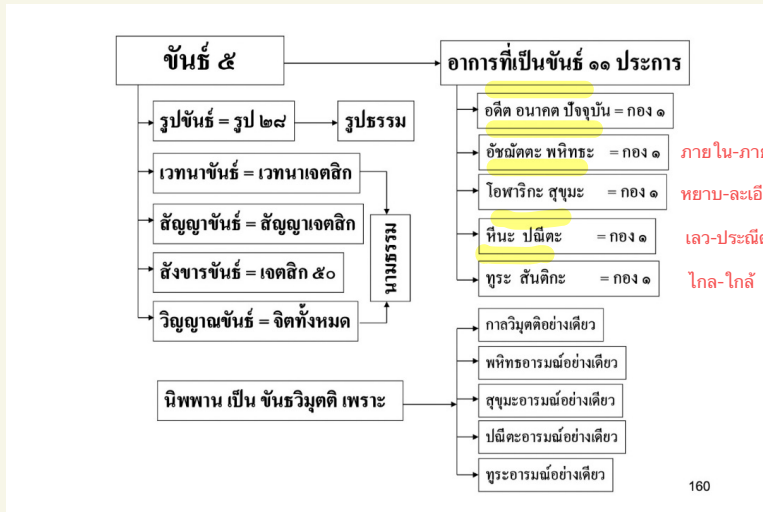
๑. เห็นว่า รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นตน
๒. เห็นว่า ตนมี รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
๓. เห็นว่า รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มีในตน
๔. เห็นว่า ตนมีใน รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

ทฤษฎีพิเศษ มี ๒ ประการ

๑. อัสดทฤษฎี	ความเห็นว่าเป็น	โลกและสัตว์ทั้งหลายเที่ยง
๒. อจเจตทฤษฎี	ความเห็นว่าเป็น	โลกและสัตว์ทั้งหลายขาดสูญ
- อุจเจตทฤษฎี ๓ อย่าง**
๑. อเหตุกทฤษฎี	ความเห็นว่าเป็น	เหตุไม่มี
๒. นัตถิกทฤษฎี	ความเห็นว่าเป็น	ผลไม่มี
๓. อภิวทฤษฎี	ความเห็นว่าเป็น	ไม่เป็นอันทำ

139

ขั้น ๕ ที่ปรากฏเป็นความว่างเปล่า เป็นของเปล่า หาสาระของ
 ความงามไม่ได้ หาสาระของความเที่ยง ความสุข ความเป็นอัตตา
 ตัวตนไม่ได้ หมูปุถุชนผู้มีตบอดไปสำคัญว่ามีอัตตาตัวตน

รูปไม่งาม ประดุจฟองน้ำ ย่อมสลายตัว มีช่องพรุนเป็นที่อยู่แก่สัตว์ทั้งหลาย

เวทนาเป็นเพียงความรู้สึกชั่วคราว เหมือนต่อน้ำย้อมเกิดและสลายตัว ในเพราะหยดน้ำทุกๆขณะ

สัญญาชั้น แวบเดียวก็หายไปจุพยับแดด ย่อมดับยับยับ เหมือนมีลูกคลื่นเกิดขึ้น

สังขารชั้นเหมือนต้นกล้วย เป็นที่รวมของกลาปของตน กล้วย มีสีภายนอกต่างจากภายใน

วิญญาณรวดเร็วดุจนักมายากล ย่อมล่องวงให้ยึดถือ ต่างๆนานา

พลังแห่งอึดตา

เมล็ดพันธุ์ของอึดตา

อึดตทิฐฐิ ความเห็นว่าเป็นตัวตน เป็นมูลพิษ ที่เป็นมูลราก
ของบาปทิฐฐิ หรือบาปธรรม และบาปกรรมทั้งหมด

เมื่อมีอึดตทิฐฐิแล้ว บาปทิฐฐิ บาปธรรม บาปกรรมก็เกิดขึ้น
อบายสัตว์ในอบายภูมิ สัตว์ในกัณ्हภูมิ และสัตว์ที่มีตบอด
จึงมีขึ้น

เมื่ออึดตทิฐฐิสงบแล้ว ความต่ำความทรามทั้งหลายก็พลอยดับลง
ด้วย หากยังละไม่ได้ สัตว์เหล่านั้นก็ยังต้องรับผลของบาปทิฐฐิ

ถ้าละอึดตทิฐฐิได้ด้วย โสดาปัตติมรรค การดับไปแห่งบาปทิฐฐิ การปิดช่องทาง
ไปสู่อบายภูมิ ปิดช่องทางสู่ความต่ำช้า ออกจากปุถุชนสู่ความเป็นอริยะ
ไม่กลับอีกแล้ว

ท้าวมหาพรหมที่ยังมีอัตตทิฏฐิ

เห็นว่าตนเที่ยงเพราะไม่มีญาณเห็นที่สุดแห่งการที่ตนจืดจากพรหมโลก
ไม่มีอนาคตังสญาณ หรือญาณปัญญาไปเห็นที่ตนเองจะตายจากพรหม
และเห็นผิดว่าเราเป็นผู้เสวยสุขนิรันดร
เราสามารถทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นได้ตามปรารถนา
เราเป็นผู้รู้ความจริงเราสามารถรู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่าง เราเป็นพระเจ้า
โลกนี้เกิดด้วยอำนาจของเรา เราเป็นผู้สร้างขึ้น เราเป็นผู้มีฤทธิ์
มหาพรหมที่มีความเห็นผิดนั้นก็แสดงตนในท่ามกลางของพรหมที่เล็กกว่าตนเอง

บางครั้งไปบอกความเห็นผิดกับพรหมปารีสชา พรหมปุโรหิตา

บางครั้งก็ไปบอกความเห็นผิดกับหมู่เทวดา

จึงกลายเป็น อีสสรนิมมานวาทีบุคคล

ลัสสตวาทะ วาทะที่มีความเห็นว่าเที่ยง

บรรดาท้าวมหาพรหมเขาไม่ได้หลอกแต่เขามีความเห็นแบบนั้นจริงๆ เพราะกาล

ยาวนานแห่งอายุขัยจึงทำให้มีความเห็นเป็นเช่นนั้น

เพราะไม่มีอดีตังสญาณ ไม่มีอนาคตังสญาณ ไม่มีลัพพัญญุตญาณนั่นเอง

ในที่สุดก็จะสามารถลงลงมาอยู่ในอบายภูมิได้

ทำไมอึดตทิกฺกุจิ จึงเรียกว่าเป็นมูลพีชแห่งบาปทิกฺกุจิ บาปกรรมและบาปธรรม

อึดตทิกฺกุจิ	<p>มิจฉาทิกฺกุจิ เป็นปัจจัยแก่มิจฉาสังกับปะ มิจฉาวาจา มิจฉากัมมันตะ มิจฉาอาชีวะ มิจฉาวายามะ มิจฉาสติ มิจฉาสมาธิ มิจฉาญาณะ มิจฉาวิมุตติ</p> <p>เมื่อมีมิจฉาทิกฺกุจิฝังรากอยู่ ยังไม่สามารถละได้ตราบไต การกระทำทั้งหลายจึงกลายเป็นบุญเป็นบาปเป็นไปในวัฏฏะไม่จบไม่สิ้น</p>
อึดตา	<p>แปลว่าตน มาจากกายะ เป็นปรมัตต์ อนัตตาแปลว่าไม่ใช่ตน</p> <p>พระพุทธเจ้าทรงให้พัฒนาญาณปัญญาเข้าไปเห็นความจริงของกระแสชีวิตว่าหมู่สัตว์ทั้งหลาย เวลามิจฉาทิกฺกุจิเข้าไปยึดรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เข้าไปยึดด้วยความเป็นตน ทั้งๆที่รูปธรรม เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณไม่ใช่ตน ไม่ใช่อึดตา</p> <p>เมื่อมีมิจฉาทิกฺกุจิเห็นผิด มาจากมิจฉาสัญญา จำผิด มิจฉาสังกับปะ ตำริผิด มิจฉาวายามะ เพียรผิด มิจฉาสติ มิจฉาสมาธิ มิจฉาญาณะ จึงกล่าววาจาผิดออกมาเป็นมิจฉาวาจา กระทำผิดออกมาเป็นมิจฉากัมมันตะ เลี้ยงชีพผิดเป็นมิจฉาอาชีวะ</p>

รูปธรรมและนามธรรมต่างทำกิจ แต่หมู่สัตว์ไม่รู้ ไปสำคัญว่ามีอึดตา มีสาระ มีแก่นมีแกนสิ่งอยู่

<p>ชีวออตตา</p>	<p>หมายถึงออตตาที่มีรูปร่างเป็นตัวเป็นตน มีชีวิต เป็นเจ้านาย เป็นผู้บังคับบัญชาในสรีระร่างกาย เป็นผู้กระทำกิจกรรมต่างๆ มีการเห็นการได้ยิน การได้กลิ่น การลิ้มรส เป็นต้น</p>
	<p>เป็นออตตาทิฎฐิมืออยู่ในหมู่พวกเรา เราไปสำคัญว่ามีออตตาเป็น แก่นเป็นแกนลึงอยู่ สุขที่เกิดขึ้นในใจเราก็มือออตตาเป็นผู้เสวย มี ผู้กระทำ มีผู้รับการกระทำ ผู้จำได้หมายรู้ ประจวบแต่นึกคิด</p>
	<p>เริ่มรักษาศีลก็ต้องรู้จักทิฎฐิให้ถูกต้องเพื่อไม่ให้ตณหาทิฎฐิลุบลค่า</p>
<p>ปรมัตถออตตา</p>	<p>ออตตาที่ไม่มีรูปร่างไม่มีตัวตน เป็นออตตาที่อยู่เหนือสรรพสิ่ง ไม่มีสุขทุกข์ใดมารุกรายได้ อิศวร พรเมศวร god พระเจ้า เป็นออตตาใหญ่ครอบงำสรรพสิ่งทั้งหมด</p>
	<p>มิจจาทิฎฐิ มีอยู่ในทุกคน เกิดตลอดเวลา เป็นตัวเชื่อในการทำบุญ ทำบาปที่เป็นไปในสังสารวัฏ</p>
<p>อัสสาทะ อาทีนวะ</p>	<p>คุณคือให้สุข โสมนัส ให้ตณหา ให้วิปลาส ให้ความเห็น โทษคือให้ชาติทุกข์ ชราทุกข์ พยาธิทุกข์ มรณทุกข์ ให้ทุกข์ ทุกข์ วิปริณามทุกข์ สังขารทุกข์ ให้ทุกข์ที่เป็นไปในสังสารวัฏ การเวียนว่ายตายเกิดไม่จบสิ้น</p>
<p>นิสสรณะ</p>	<p>ทางออกคือทำสัมมาทิฎฐิให้เกิดขึ้น ทำสัมมาสังกัปปะให้เกิด ขึ้น เป็นต้น ดำเนินชีวิตเป็นไปตามศีล สมาธิ ปัญญา</p>

คำถาม เจริญเมตตา มีสัตว์บุคคลเป็นอารมณ์ แบบนี้เป็นอตฺตา เป็นมิจฉาทิฎฐิหรือไม

การแผ่เมตตาจิต กรุณาจิต มุทิตาจิต อุเบกขาจิต

ในขณะที่กุศลจิตเกิดขึ้นมีอโทสะเป็นประธาน คือเมตตา
แผ่ไปในสัตว์ทั้งหลาย มีจิตที่สงบเกิดขึ้น จิตที่เบา อ่อน
ครวญต่อการทำงาน คล่องแคล่วดำเนินไปตรง
มีสัตว์บุคคลเป็นอารมณ์แต่ไม่ได้เป็นไปในกรยึดติด
สัตว์บุคคล แต่เป็นไปด้วยความรู้ เข้าใจ ว่าสัตว์บุคคล
ทั้งหลายเหล่านี้เป็นสมมุติ

เมตตามีสัตว์อันเป็นที่รักเป็นอารมณ์ (ปิยมนาปัสตวบุญญติ)
ในขณะที่เมตตาจิตแผ่ ไม่ได้แผ่ไปด้วยความยึดติด โดยความเป็น
อตฺตาทัตตน แต่แผ่ไปเพื่อยังกุศลจิตให้เกิดขึ้น เหตุผลที่ต้องทำ
เมตตาจิตให้เกิดขึ้นเป็นอสังการเพื่อจะทำให้กุศลจิตเกิดขึ้นอย่าง
มหาศาลและเป็นพลัง เพื่อต่อ ยอดเป็นปัญญาญาณเห็นกระแสความ
จริงของชีวิต
สัตว์บุคคลเป็นปัจจัยแก่เมตตา ไม่ใช่เป็นปัจจัยแก่อตฺตา

กุศลจิตที่เกิดขึ้นไม่มีทิฎฐิเจตสิก ไม่มีวิจิกจฉา
ความเข้าใจเป็นสัตว์บุคคลมากนักน้อยเพียงใดอยู่ที่ปัญญา ที่
การสั่งสม ไม่ได้มีปรมัตถ์ไม่ได้แทงตลอดเห็นเป็นขั้นธ
อายตนะ ธาตุ อโทสะเกิดได้แต่เมตตาต้องมีบุญญติ

มัจฉาทิฎฐิ ๖๒

	<p>การที่บุคคลเหล่านี้มีสภาพความเห็นที่แตกต่างกันมาจาก ประสบการณ์ หรือสิ่งที่ตนเองเข้าไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนั้นต่างกัน</p>
ปุพพัตถกัปปิโกทิฎฐิ ๑๘	<p>ทิฎฐิที่เกี่ยวกับอดีต ๑๘</p> <p>สัสตทิฎฐิ เห็นว่าอดีตและโลกเที่ยง กลุ่มนี้ได้ปฏิบัติสมาธิแล้วสามารถระลึกชาติได้ จึงเห็นว่าอดีตและ โลกที่เป็นไปเที่ยง ไม่ได้เห็นด้วยความเป็นรูปนามขั้น ๕ ไม่ได้ทิฎฐิวิ สุทธิ เห็นรูปเวทนาสัญญาเป็นต้นตอนระลึกย้อนไปเห็นเป็นสัตว์บุคคล ปัญญาที่เข้าไปเห็นไม่พอ เนื้อในของชีวิตตาเป็นแก่นเป็นแกนสิ่งอยู่ ยั้งระลึกชาติได้มากอาหารของทิฎฐิกียังมากขึ้น ไม่สามารถออกจาก กิเลส</p> <p>เอกัจจสัสตทิฎฐิ เห็นว่าบางอย่างเที่ยง บางอย่างไม่เที่ยง ในอดีตกาลเมื่อโลกพินาศอยู่ เหล่าสัตว์อยู่ในอากาศสรรพพรหม ต่อมามีพรหมมาเกิดก่อนอยู่ในชั้นมหาพรหม สำคัญว่าจนเที่ยง ส่วน พรหมที่เกิดภายหลังสำคัญว่าตนไม่เที่ยง</p> <p>อันตานันตทิฎฐิ โลกมีที่สุดและโลกไม่มีที่สุด พวกปฏิบัติจนได้สมาธิ ได้กำลังของกสิณ อานูภาพของกำลังกสิณที่ แผ่ขยาย บางด้านก็สุด บางด้านก็ไม่มีที่สุด เห็นแต่ไม่หมดไม่ครบ ด้าน จึงเห็น โลกมีที่สุดบ้างไม่มีที่สุดบ้าง</p> <p>อมราวิกเขปิกทิฎฐิ วาจาตันได้ไม่ตายตัว อิจจสมุปันนทิฎฐิ อดีตและโลกเกิดขึ้นลอยๆ</p>

อปรรันตกัปปิโกทิฎฐิ ๔๔

ทิฎฐิที่เกี่ยวกับสรรพสิ่งในอนาคต ๔๔

เช่นทิฎฐิธัมมนิพพานทิฎฐิ ๕

บางพวกไปสำคัญว่าการเสวยกามคุณเป็นนิพพาน
บางพวกได้บรรลุปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน
แล้วไปสำคัญว่านั่นคือนิพพานของเขา เพราะเป็นความสุขดับ
ทุกขในใจได้ จึงบัญญัติว่านั่นเป็นนิพพาน ในปัจจุบัน

เหตุให้เกิดทฤษฎี ๕ ประการ [อีกนัยหนึ่ง]

๑. ทฤษฎีชดาสะยะตา มีความเห็นผิดเป็นอหยาตัย
๒. ทฤษฎีวิปปีนะปุคคะละเสวะนะตา ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลผู้มีความเห็นผิด
๓. สัทธัมมะวิมุขะตา เป็นผู้หันหลังให้พระสัทธรรม
๔. มิจฉาวิตักกะพะหุละตา ชอบครุ่นคิดอยู่แต่ในเรื่องที่ผิดหรือทางที่ผิด
๕. อะโยนิโสอุมมุขะนะตา จมอยู่ในความคิดที่ไม่แยบคาย

มีความเห็นผิดเป็นอหยาตัย

บุคคลที่ถูกความเห็นผิดห่อหุ้มจิตใจ

ทฤษฎีที่เกิดอย่างต่อเนื่องทั้งการสั่งสมอหยาตัยมาเป็นนักคิดนักตรึก ไม่ชอบความจริงทั้งหลาย มีอหยาตัยไม่ปรารถนาเห็นพระอริยเจ้า

ชอบคบหาสมาคมกับคนเห็นผิด

เหตุใกล้ของมิจฉาทฤษฎี

ไม่ปรารถนาเห็นอริยธรรม เพราะตนเองยึดมั่นในความเห็นที่ผิดแล้วตนเองสมาทานความเห็นนั้น ถ้ามีใครมาบอกองค์ความรู้ที่ไปกระทบความเห็นหรือทฤษฎีที่ตนเองยึดไว้จึงไม่พอใจ

คำถาม จะวางใจอย่างไร ที่คนรอบข้างนับถือพระเจ้า และบอกว่าพระพุทธเจ้า
เป็นลูกน้องของพระเจ้า

จะคิดอย่างไรก็ไม่เป็นไร จะเป็นลูกก็ได้ จะเป็นลูกน้องก็ได้ แต่ให้
ดูที่คำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ต้อง โกรธ
เราสนใจหลักการที่พระพุทธเจ้าสอน เมื่อนำมาปฏิบัติแล้ว
สามารถละ ราคะ โทสะ โมหะได้จริง ทำให้เกิดความรู้ความ
เข้าใจในการดำเนินชีวิตได้จริง

เราไม่ได้โกรธความเห็น

พระพุทธเจ้าสอนให้มองบุคคลอื่น ยามปกติให้รัก ยามผิดปกติชา
ลงให้กรูณา ยามผิดปกติชาขึ้นให้มุทิตา และให้วางใจเป็นกลาง

เวลาสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยทานกุศลอย่างไร ด้วยศีลกุศล
อย่างไร ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา ไม่ได้สัมพันธ์ด้วยความดีดมา
ทักขิณี พระพุทธเจ้ามีปกติสอนแบบนี้

อวิชา ตัณหา อุปาทาน เป็นพระเจ้า

ท่านผู้ใดเป็นผู้สร้าง ท่านผู้นั้นเป็นผู้ให้ทุกข์

ทำลาย ปทานผู้สร้างนั้น โดยพัฒนาปัญญา สติ ความเพียรที่สร้างสรร

การประหาณทิฎฐิโดยตังคปหาน ๖ ประการ

การที่บุคคลสามารถสลัดทิฎฐิ คือ ความเห็นผิดให้ออกไปจากจิตใจ โดยอาการชั่วคราวชั่วคราว ไม่ให้เกิดขึ้นมาครอบงำจิตเป็นทิฎฐิคัดสัมปยุตต์ได้นั้นย่อมสามารถละได้ด้วยเหตุปัจจัย ๖ ประการ อย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ

๑. ประจุลงกะตา เป็นผู้ห่มสอบสวนทวนถามข้อธรรมข้อธรรมอยู่เสมอ
๒. ทิฎฐิวิปปันนะปะริวัชชะนะตา หลีกเว้นให้ห่างไกลจากบุคคลผู้มีความเห็นผิด
๓. ปัญญาวันตะปุคคะละเสวะนะตา หมั่นคบหาสมาคมกับบุคคลผู้มีปัญญา
๔. สัทธัมมะสัมมุชะตา เป็นผู้หันหน้าให้พระสัทธรรม
๕. สัมมาวัตถกะพะหุละตา หมั่นฝึกคิดตรองแต่ในเรื่องที่ถูกต้อง
๖. อะโยนิโส นะ อุมมุชะชะนะตา เป็นผู้ไม่จมปลักอยู่ในความคิดที่ไม่แยบคาย

หมั่นสอบสวนทวนถามข้อธรรม ธรรมะ หมั่นตรวจสอบเรื่องทานกุศล
ศีลกุศล ภาวนากุศล ตรวจสอบเรื่องทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เรื่องเหตุ
เรื่องผล

หลีกเว้นห่างไกลจากผู้มีมิจฉาทิฎฐิ

คบหาบุคคลที่มีปัญญา

เป็นผู้หันหน้าให้พระสัทธรรม

หมั่นตรึกตรองในเรื่องที่ถูกต้อง มีสัมมาสังกัปปะ

เป็นผู้ไม่จมปลักอยู่ในความคิดที่ไม่แยบคาย ทำโยนิโส
มนสิการให้ถูกต้อง

คำถาม ชอบนั่งสวดมนต์แล้วมองเห็นตัวเองนั่งสวดมนต์ ได้ยินเสียงสวดมนต์แล้ว
เกิดความยินดี นี้กำลังยึดติดในรูป ยึดติดในเสียงหรือไม่

การเห็นนิมิตแบบนี้ไม่ผิดอะไร
การได้ยินเสียงสวดมนต์แล้วเกิดความยินดี ถ้าเป็น โสมนัสที่
เกิดขึ้น เป็นปิติ ที่เป็นเสียงพระธรรมของพระพุทธเจ้าด้วย
เหตุด้วยผลไม่ได้เป็นข้อเสียหาย

แต่กรณีที่เห็นอย่างนี้แล้วเราจะพัฒนาต่ออย่างไร
จะทำให้ศรัทธามั่นคง สติที่ระลึกลับและให้เป็นนิมิตกุศลความดี
เป็นปัจจัยเกื้อหนุน ให้กระแสชีวิตของเราได้ระลึกลับกุศลความดี
ได้แข็งแรงมากขึ้นไม่ใช่เรื่องเสียหายเลย